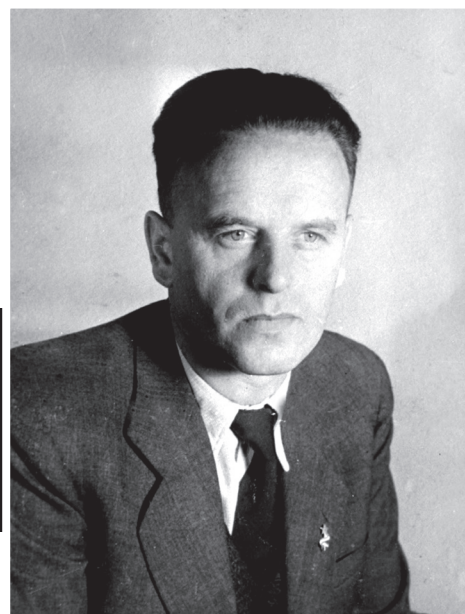

SZŐNYI TIBOR

1903. december 31. Budapest – 1949. október 15. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum

FŐBB TISZTSÉGEI

Az MKP Szervező Bizottsága Titkárságának vezetője	1946. október–1947. szeptember 1.
Az MKP, illetve MDP Káderosztálya vezetője	1947. szeptember–1949. május
Az MDP KV tagja	1948. június 14.–1949. június 11.
Az MDP KV Szervező Bizottsága tagja	1948. június 15.–1949. június 11.

PÁLYÁJA

Szülei Hoffmann Jakab erdész, erdőkerülő és Stern Szeréna voltak. 1943/1944-ben svájci írásaiban kezdte használni a Szőnyi nevet, amelyet hazatérése után fel is vett.

Elemi és gimnáziumi tanulmányait Komáromban végezte, majd a bécsi orvostudományi egyetemen folytatta tanulmányait, ahol 1928-ban ideggyógyász szakorvosi diplomát szerzett, később az egyetem pszichológiai és neurológiai tanszékén dolgozott. 1922-ben egyetemistaként csatlakozott az osztrák kommunista mozgalomhoz, 1930-as hazatérése után a Pázmány Péter Tudományegyetem Pszichológiai és Neurológiai Tanszékének gyakornoka lett, s felvették az illegális Kommunisták Magyarországi Pártjába. 1932-ben a lebukások miatt pártutasításra Bécsbe emigrált, ahol a bécsi idegklinikán helyezkedett el, s civil foglalkozása mellett összekötőként tevékenykedett a KMP külföldi és hazai szervezetei között.

1938. márciusban az Anschluss miatt Prágába költözött, Csehország német megszállása után 1939. márciustól Svájcban élt. Előbb a fellani internálótáborban volt orvos, majd a zürichi egyetem ideggyógyászati klinikáján kapott orvosi és tudományos munkatársi állást. Bekapcsolódott a különböző nemzetiségű emigráns kommunista csoportok munkájába, vezetője lett a magyar szekciónak. 1942-ben társaival megalakította a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front svájci szervezetét, s a Zürichi Magyar Egyesület vezetését is sikerült megnyernie az antifasiszta összefogás számára. 1943 januárjától 1944. októberig a *Magyar Nemzeti Függetlenségi Front Közleményei* című illegális lapot szerkesztette, egyik cikke miatt rövid időre internálótáborba zárták.

1944 októberében elindult haza, az amerikai hírszerző szolgálat, az Office of Strategic Service (OSS) segítségével és Tito partizánjai támogatásával Franciaországon, Olaszországon és Jugoszlávián keresztül érkezett vissza Magyarországra 1945 tavaszán. Rögtön bevonták a pártszervezésbe; a Magyar Kommunista Párt Központi Vezetősé-

ge Szervezési Osztályának munkatársa, később helyettes vezetője, 1946. októberben a KV akkor létrehozott Szervező Bizottságának titkárságvezetője lett, ezen kívül az MKP szervezeti közlönye, a *Pártmunka* felelős szerkesztői feladatait is ellátta. 1947. augusztus 31-én országgyűlési képviselővé választották, 1947. szeptemberben a KV Káderosztálya vezetőjévé nevezték ki. 1948. júniusban a szociáldemokrata pártnak az MKP-ba olvasztásával létrehozott Magyar Dolgozók Pártja alakuló kongresszusán bekerült a KV-ba és a Szervező Bizottságba, s továbbra is a Káderosztály vezetője maradt.

Az 1949. május 15-én megtartott parlamenti választásokon ismét bejutott a törvényhozásba. A voksolás másnapján az Államvédelmi Hatóság, mint egy idegen imperialista állam kémjét, letartóztatta. A kínvallatások során arra kényszerítették, hogy Rajk Lászlót nevezze meg felső kapcsolatának. A Budapesti Népbíróság a Rajk-per negyedrendű vádlottjaként népellenes büntett, kémkedés, hűtlenség, a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés koholt vádja alapján 1949. szeptember 24-én első, a Népbíróságok Országos Tanácsa október 14-én másodfokon is halálra ítélte. Kivégzése után holttestét társaival együtt jeltelen sírba helyezték. 1955. november 25-én rehabilitálták, 1956. október 6-án társaival együtt ünnepélyesen újratemették.

FŐ MŰVE

Szervezőmunka az üzemekben és városokban. Szikra Kiadó, Budapest, 1947.

IRODALOM

Egy kiváló harcos emlékezete. *Népszabadság*, 1964. december 31.

Markovits Györgyi: Szőnyi Tibor, 1903–1949. *Pártélet*, 1978/12.

Segédkönyv a Politikai Bizottság tanulmányozásához. Szerkesztette Nyírő András. Interart Stúdió, Budapest, 1989. 317.

Hajdú Tibor: A Rajk-per háttere és fázisai. *Társadalmi Szemle*, 1992/11.

Az 1947. szeptember 16-ra összehívott Országgyűlés almanachja. 1947. szeptember 16.–1949. április 12. Főszerkesztők: Marelyn Kiss József, Vida István. Szerkesztette Horváth Zsolt és Hubai László. Magyar Országgyűlés, Budapest, 2005. 411.